

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
 на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
 на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
 на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 16 франків
 Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрация експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Колерника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звычайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Збори ческих послів у Празі
і — „независимий“ др Грегр.

Ми згадували оноді в «Руслані», що внутрішня ситуація заєдно ще непевна, іменно в виду зборів всіх молодоческих послів в Празі на дні 26. марта, на котрих то зборах мала рішити ся судьба мирових конференцій. Отжеж згадані збори відбулись і на них стерли ся сильно умірковані елементи з радикалами. Подрібности розправ задержано в тайні. Задержано в тайні і ухвали. Але, о скільки чеські дневники самі вістять, то умірковані елементи взяли і сим разом верх над радикальними.

Збори відкрив голова клубу, др. Скарда. Він представив в коротці історію падення кабінету гр. Клярого, спонуканого рішучою обструкцією Чехів, котрої не спіяли і прочі клуби правиці, що не мали ніякого довіря до централістично настроєного кабінету. Кабінет Вітека не був політичний і ддятого не входив в рахунок Чехів. Проти кабінету д-ра Кербера ухвалено заняти таке становище, яке видасть ся чеським послам відповідним. Чеські послі почали і проти сего кабінету обструкцію, але відступили від неї по причині, що не бачили хісна з такої тактики. Мимо сего чеські послі не зійшли з становища рівноправности і рівновартности чеського языка. Они не зрадили інтересів чеського народу.

Соймовий посол, Влад. Двожак, виступив з протестом проти поділу краю на національні округи на основі перестарілої конскрипції. Пос. Енгель здав відтак справу з 16 засідань мирової конференції і відчитав заяву д-ра Кербера в справі урядової мови в чисто-чеських областях, з котрої то заяви виходило, що правительство годить ся на введенє чеської урядової мови в згаданих областях, а Німці принципально сему не противні. Чеські члени конференції не звязались нічим супроти правительства і Німців. Они висказували на засіданях конференції лише свої личні погляди на справу. О угоді буде рішати чеський нарід на зборах всіх своїх послів. Пос. Герольд пояснив вкінці причини, задля яких чеські послі залишили обструкцію проти військового закону, і заявив, що як-раз теперішня політична тактика молодоческого клубу дає поруку, що Чехи дійдуть до своїх прав.

Але рівночасно майже, коли чеські послі з всею повагою обговорили всесторонно і з розвагою політичну ситуацію, запалив опять др. Едвард Грегр — як звычайно — солом'яний огонь на вічі в Мельнику. Сей посол Грегр родив ся і згине мабуть опозиціоністом а ргіогі, а політичні ракети, які він пускає на злість своїм товаришам посольским і мабуть вже на осьмішенє самого себе, стали его насущним хлібом. Грегрови видає ся, що довгі і острі его річі знищать Німців! В найкритичніших часах Грегр заєдно фрондовав. Коли чеські послі вели абстиненційну політику на цілій лінії, тоді Грегр горлав за обсилкою державної ради. Коли Чехи по-

ставили яко *conditio sine qua non* своє чеське державне право, то Грегр сказав, що се право не вартне нюха табаки. Коли в 1879 р. Старочехи вступили до парламенту, Грегр опонував заєдно в клубі і в парламенті, поки его з клубу не виключено. Коли відтак Молодочехи взяли провід політики в свої руки, Грегр станув і проти них в опозиції і кидав на найщиріших чеських мужів заєдно підозріння. І тепер він невдоволений та похвалював ся на вічі в Мельнику, що лише він не зрадив інтересів чеського народу, бо не взяв участі в мировій конференції, а бажав розвести обструкцію і проти військового закона.

Розуміє ся, що чеська інтелігенція не бере вже серію пос. Грегра, але маси лізуть в его сіти і обожають его яко одинокого неустрашимого і «независимого» посла. Ракетники мають, подібно як в нас, і в Чехії щастє, хоч Грегр з своєю тактикою політичною не приніс своему народови позитивних здобутків ні за один «нюх табаки».

Збори чеських послів в Празі не розбили проте, як видко, мирової акції д-ра Кербера. Почуємо ще, що скажуть до сего дня підводи радикали на *voikstag-u* у Відні 1. цвітня!

До питання про галицько-руську літературу.

(З причини статі проф. Т. Д. Фльоринського).

Відповідь проф. Володимира Антоновича.

(Далі).

Певеходячи до характеристики «общеруского літературного языка», проф. Фльоринський впевняє, що всі три вітки руского племена брали участь в его твореню, хоч «силою історичних і політичних умов великоруске нарічє (особливо московський его говір) заняло передове становище в новорускім образованім язичі». Се передове становище так сильне, що слухачи московского говору, освічений «русский» чоловік признає в нім той язык, на яким він сам привик говорити. На нашу думку, ся теза проф. Фльоринського зовсім справедлива, але з неї можна зробити такий вивід: присвоєнє російского літературного языка для Москвича не представляє ніякої трудности і він, в міру розвитку свого умового кругозору взагалі, в своїм же язичі находитє все матеріал для вислову своїх розумів і уображень; але чим дальше відстоїть говор від московского, тим присвоєнє літературного языка представляє все більші і більші трудности; для тихже говорів, нарічій або языків (не знаю якого ужити терміну, щоби не нарушити урядової єрархії, установленої філльольогами), котрі силою історичних умовів мильшого життя, представляють значні відміни фонетичні, морфологічні, синтактичні і лексичні, присвоєнє російского языка літературного представляє поважну і доволі трудну задачу: оно вимагає в початковій науці страти двох-трех літ себ то курсу сільської школи, а в случаю, коли з тим курсом кінчить ся вся освіта (що звычайно буває в масі сільского люду), не лишає ні якого-небудь певного знаня літературного языка, який скоро забуває ся, ані тих елементарних відомостей, які повинна би подати початкова школа, позаяк весь час науки пішов на

доротьку з говором або нарічєм. Окрім сеї педагогічної трудности можна би вказати багато иньших в сферах діяльности: літературної, судової, адміністраційної і т. д., де віддаленє певного нарічія від літературного языка причиняє нераз значні практичні трудности як властям, так і народній масі! але мотиви сї повели би нас далеко за границі сєї статі. А до того навіть нема потреби: проф. Фльоринський признає, що значна розмірно різниця деяких нарічій від «общеруского літературного языка» викликає «природну, хоч і необхідну» потребу іstownаня деякої «областной» літератури, «передовсім простонародної», яка однако «повинна вдовольати ся скромною ролею підлітератури, що служить доповненєм до загальної, головної літератури». Ви автор намагає ся навіть означити сюжети сєї підлітератури, за границі якої виходити она не має права. На его думку границі сї допускають в українській літературі артистичні літературні твори, що рисують народне жите Українців, виданя пам'ятників української народної творчости, театральні вистави і простонародні книжки, які мають метою просвіту в українськїм селі. Що-до української літератури в межах Росії ми зовсім згідні з поглядом проф. Фльоринського*) і навіть нахилимо его бічню до того, в чому ступовим, як сей статус quo, в яким зачарована дана література. Так н. пр. остання ним вказана категория квіг, що змагають до розповсюдження просвіти в селі, не користували ся за останні 25 літ правом горожаньства. На скільки нам відомо, за весь той час лише три або чотири брошури подібного роду про раціональну методу управи рілі, про годівлю товару про раціональні способи літних заробітків в степових губерніях, побачили світ і то лише завдяки неімовірним заходам авторів, яким доводило ся турбувати два міністерства і стратити 2—3 роки клопотів і заходів; тимчасом десятки, може бути й сотні подібного змісту книжок, н. пр. практичні ради з гігієни в пошестях холери і дифтериту, про раціональне пчільництво, морально-релігійні оповіданя, життя сьвятых, популярні книжочки з фізичної географії і т. п. оставали невиданими.

Притім нам здаєть ся, що границі «підлітератури», положені проф. Фльоринським, не зовсім точно розмежовані: ми не знаємо тих признак, після яких можна би розділити границі простонародної і сурдутової літератури і які можуть бути вказані лише самим житєм. На нашу думку вельми значна прогалина в означеню проф. Фльоринського відносить ся до самого дійсного услівя просвіти народу. В усіх християнських державах основним жерелом народної просвіти вважають просвіту, основану на релігійних засновках, і певно, що в народній, малокультурній сфері перші проміші просвіти про-

*) В 60-их і з початком 70-их років мала українська література в Росії далеко ширші межі і се зовсім не пошкодило ані цілости ані могутности держави. В тих часах появляли ся наукові твори історичні Куліша (н. пр. Історія України в «Основі») і его історичні розвідки «Хмельницина», «Виговщина» і т. д., в 70-их роках розвідки з історії Україно-Руси Нечуя Левицького, переклади Шекспірового Гамлета Старицького, Софоклевої Антигони Ніщинського і т. д., чого опісля не дозволювано. Не розуміємо, для чого тепер мала би для України вистарчати лише така обмежена проф. Фльоринським література?! Ред. Руслана.

никають з церковної науки; загально приступна церковна проповідь на зовсім зрозумілій мові, життя святих і на останку, спроможність читати св. писмо, не спинаючи ся язиковими трудностями, на нашу думку, творили би найважніший елемент підлітератури, призначеної для просвіти українського села. Певно, що істнуванє таких творів в підлітературі пособляло би значному двигненю релігійного і морального світогляду села і може бути усунуло би ті пересуди і нахил до сектарства, які заслонюють правдиву науку церкви. Прикладів такого роду можна би навести дуже багато; вкажімо хочби на Бельгію, в якій духовенство, виховане по французки, спонукає бороти ся в народній масі з раціоналістичними науками, читає проповіді в сільських церквах і видає популярні релігійні книжки на нарчіях вальонським і фляманським, не вважаючи на те, що язык літератури і освіченої суспільности в краю є язык французкий. (Далі буде).

Epigoni hajdamaków.

Під такою назвою помістив «Dziennik Polski» в ч. 88 вступну статю по причині демонстрації на комерсі після Шевченківського концерту. Поминувши се, що в статі сій перекручують ся факти та представляють ся в неправдивім виді, ціла она написана в тоні нечуваної злоби та простакої бути. Як якого передпопсового звїра-чудовища не можна описати словами, аби дати який-такий образ его потворного вигляду, так і сю статю хіба задемонструємо нашим читателям, аби могли мати понятє про сїй пашквіль. Ось він у повнім змісті:

«Прямо з концерту на честь українського поета, Тараса Шевченка, пішла вчера руска молодіж, під проводом «цвїту» своєї інтелігенції, отже докторів, дивенікарів, а навіть професорів університету, до одной з жидівських рестаурацій і там дала фольгу своїм «патріотичним» чувствам. В який спосіб се проявило ся, описав наш дивенікарський справознавець на иньшій місці. Ото, коли військова капеля, в ряді славянських мелодій, заграла також пісню «Jeszcze Polska nie zginęła» — цілком ідентичною з мелодією чешкою «Hej Slované!» — тоді сї гідні потомки гайдамаків, унесені очевидно вродженою ненавистію до польскости, отже і до польскої пісні, виправили корчемну авантуру.

Зібрана там польска публіка захавала ся супротив сїй ідіотичної в рівнім степені, як навскрісь нікчемної провокації, з подиву гідним тактом. Якби на даний знак опустила громадно салю, полишаючи безличних авантурників панамі місця. Коли-б так було відворотно, підпита, а з огнистих темпераментів та недоварених голов зложена польска молодіж спровокувала була в подібний спосіб переважаючи в сали руску публіку, то з певністю було би прийшло зі сторони сїй послїдної до чинного обуреня і визваня на поміч поліції... Без витяганя яких небудь конклюдій, попристаємо на самім сконстатованю сїй ріжницї, можна-б сказати, культурно-товарискої...

Однак оставляючи се на боці, повертаємо до тої антипольскої демонстрації коханих наших Русинків ріжного стану і віку.

Чи ж дійсно сїй обхід на честь великого сьпівача волї, яким безперечно був Шевченко, одушевив зібраних слухачів до дикої, варварскої манїфестації против мелодії, що є як-раз боевим гимном народної свободи? Коли так, то дух Шевченка певно з відразою відвернув ся від таких своїх приклонників, бо більшої ті Русини не могли вчинити обиди мощам свого сьпівача, як тим, що зараз під вражінем его огнистих слів, вчинили шинкову бурду на сам відгомін польскої пісні!

Ся ціла громадка була безперечно на концертах званої Надїни Славянської і не реагувала цілком на царський імн, який для руских патріотів так само є синонімом утиску та екстермінації, як і для польских. Натомість мелодія — «Jeszcze Polska nie zginęła» — збудила в ній звїрачі інстинкти hominid lupi та настроїла до вибриків пняної, розпустної черни гайдамацкої...

Сумне се, дуже сумне! Невисказаною горестію наповняє справді такий факт польске серце — хотай привикле до заводів та званої

невдячности рускої — коли особливо зважить ся, що в тім самім часі розпочав в тім самім місті сойм своєї наради, де польска більшість, від ряду літ, такою великодушною жертволюбиво-стю на цілі рускої просвіти задокументувала своєю миролюбної інтенції! І мимохіть нагадує ся нам сентенція про «ящірки, теплом власних грудий виплекані» і мимохіть прибуває в грудях погорда для таких репрезентантів рускої народности, що мимо сто кількадесять літ цивілізації, пливучої обильною струєю і на червону Русь, в космополітичнім перебраню інтелігенції, криють серця і душі гайдамацкі...

Брутальний вибрик тих панів, що заколотили повагу спільного комерсу рускої громади, ми осудили вже вчера з безглядною строгостію. Але брутальність «Dziennik-a» перевищає десять разів нетакт демонстрантів. Тимто дасть ся бодай зрозуміти на підставі «психології мас», де одиниця, укрита за ослоною юрби, почувает себе невідвільною, та легко дасть пірвати ся до насильних, несправедливих та брутальних ексцесів. Але сїй шалений напад «Dziennik-a» не дає нічим оправдати ся.

Ся статя не була чей писана при склянці пива та в димній комнаті гостинниці, але в редакції поважного дневника, що на своїм стягу виписав «народно-демократичний» клич. Як руска публіка, зібрана на онодїшнім комерсі, дала зараз таки повну сатисфакцію польскому чувству патріотичному, відсьпіванем сїй самої арії, та і другої патріотичної польскої пісні, як наша часопись в стовпцях найблизшого свого числа виступила зі строгим осудом брутальної нетолерантности — так ми тепер з нашої сторони жадаємо від польскої суспільности і від польскої преси сатисфакції против сих обид та інвектив, які «Dziennik Polski» посьмів кинути в лице загалови Русинів.

З політичного поля.

З Відня вістять, що 38 лібералів зложило мандати до ради міста Відня по причині санкції нового статута. Ліберальні і соціалістичні члени уряди повтім в великий звін на тривогу. N. fr. Presse каже, що від тепер Відень буде вже належати до некультурного орієнту. N. W. Tagblatt називає день санкції нового статута днем критичним і початком реакції. Arbeiter Zeitung грозить д-рови Керберови і віцусу теперішньому кабинетови скорий упадок. Ostd. Rundschau радує ся в душі з удару, який нанесено жидівським лібералам, але супроти сего кроку правительство захавує ся дуже холодно. Лише деякі дневники успокоюють роз'ячених жидівських лібералів. Ми бучу ту предвиділи.

Предвиділи ми також національні діссонанси в краєвих соймах. І так: в стирийським соймі явив ся доси з словінських послів лише член виділу краєвого Робіч. Посли Беркс, Грегорец і Зічка забавились в абстиненцію. Італійські послы з полудневого Тиролю (Триденту) ухвалили продовжати абстиненційну політику. Словінські послы вийшли з люблянського сойму і рішили не брати участя в нарадах по причині безглядного поведеня німецької більшости. Межи хорватськими а італійськими послами в Істриї не прийшло доси до порозуміня в справі припущеня хорватского язика до соймових розправ. В буковинським соймі маршалок Лупул просив послів о згоду. Не звісно також, чи в горицкім соймі являть ся словінські послы? В чеськім соймі застеріг собі Іро автономію хебської області, а в моравським загинула чутка про угодову анкету. Здає ся, що і славянські послы в шлескім соймі зірвуть ся до якогось протесту проти безглядного поведеня тамошних Тірків, Кайзерів та Менгерів.

В пештеньським соймі, при розправах над бюджетом гонведів, виступив пос. Комяті з жадаєм, щоби гонведів надліти окремою артилерією, а пос. Беніовський дорікав Феєрварю, що він убиває патріотичного духа в армії. Феєрварі відповів: Хотите окремої армії угорскої? Сего не буде. Край стоїть при угоді з 1868 р. і домагає ся спільної армії. Я убиваю лише опозиційного а не патріотичного духа в армії (крики: шварцгелбер!), а ви би раді в армію внести парламентарну вашу опозицію. На заміт, що інтендантура військова віддає доставки для армії

чужинцям, відповів Феєрварі, що до послїдного цвяшка в чоботі все бере армія від угорских продуцентів. В Угорщині має доставу 3000 ремісників, в Хорвації 200. Більші доставки мусять віддавати ся фабрикантам. Мимо сїй опозиції прийнято военний бюджет значною більшістю.

НОВИНКИ.

— Філія «Просвіти» у Львові устроює в второк 3 ого н. ст. цвїтня с. р. перше просвітно-господарске віче. Оно відбуде ся того-ж дня по 11 годині в полудне в сали Народного Дому у Львові і буде обіймати: 1) поучаючи мову про народну просвіту, 2) поучаючи деклямацію, 3) поучаючи виклад про коммасацію ґрунтів і про штучні навози, 4) льозованє господарско-рільних та огородових насінь з поясненем ужитя. — Кождий член «Просвіти» і делегат читальні «Просвіти» з львівского округа дістане льос до виграня добірного рільного або огородного насіня.

— Ученики академічної рускої гімназії у Львові устроюють в второк 3-го н. ст. цвїтня в великій сали Народного Дому вечерниці в пам'ять Тараса Шевченка. В програму входять: відчит «Мотиви в поемах Т. Шевченка»; деклямації Шевченкових творів: «Козачковському» і «Кавказ»; мішаний хор відсьпіває: Лисенка народні пісні «Ой ізйду я на могилу» і «Шумить, гуде дібровонька», Колесси «Три пісні народні» і Федьковича-Вербицкого «Гей по горі» (в шісавадтку); мужеский хор відсьпіває Шевченка-Воробкевича «Огні горять» і Шевченка Лисенка «Гамалія»; баритонове сольо «Гетьмани» Шевченка-Лисенка; скрипковий дует; фортепянове сольо; а закінчить вечерниці промова проф. д-ра Пачовского.

— Концерт в пам'ять Тараса Шевченка відбуде ся в Городку в сали Ресурси в второк 3 го цвїтня заходом городецких Русинів при співучасті «Львівского Бояна». Програма концерту дуже добірна. Початок о 7. год. веч. Ціни місць (не обмежаючи жертволюбности): Крісло першорядне 1 кор. 60 сот., другорядне 1 кор., місце стояче 60 сот. а для селян і міщан 30 сотиків. Білети можна дістати в торговлі н. С. Вельгана, а в день концерту при касі. Програми роздасть ся при вступі. Дохід з концерту призначений на будову «Народного Дому в Городку».

— Стан здоровя митрополита Куїловского не полущав. О. митрополит лежить заедно в ліжку і хоч чуче ся на силах, то однакж прояви ослабленя не уступили.

— Епископ Шептицький явив ся на вчерашнім засіданю сойму і заняв місце побіч еп. Чеховича.

— Інтерпеляції і внесенє в соймі. На 4. засіданю вніс пос. Винничук інтерпеляцію, дячаго правительство перестало в біжучім році видавати суровицю тим громадам підгірським, котрим доси видавано? Пос. Кремпа питає правительство, яким сьвітлом дано в Ропчицях колектуру жидови, що був вже караний за льотерійні надужитя? Пос. Бойко інтерпелює маршалка(?) в справі забурень на політехніці львівській. Пос. Поль питає правительство, яким чином урядник поліційний, жандарм і Аретен ревідували женьський монастир в Кентах. — Пос. Винничук вніс, щоби сойм визначив 50 зр. запомоги для погоріцїв Делїєва, повіта ставиславського, а пос. Бернадзіковський поставив внесенє на ухвалене закона о примусі асекураційнім від огню.

— Клюб руских послів відбудв вчера по соймовім засіданю засіданє клубове, на котрім ухвалено виробити клубовий регулямін.

— Аграрна комісія уконституовала ся вчера, вибравши предсідателем пос. Пілята, заступником пос. Клеменсевича, а секретарем пос. Сенковского.

— В справі львівської політехніки була нині депутация технічної молодіжи на авдієнції у намістника. Намістник дозволив на отворенє політехніки. Виклади пічнуть ся сими днями.

— Dziennik polski не лише, що став брутальний з нґоди нещасного ексцесу на онодїшнім комерсі, але ще і брехливий до крайности. Отже супротив того мусимо сконстатувати, що не демонстрували «Rusinkowie rozmaitego stanu i wieku», але виключно кілька одиниць, які хіба нехай приймуть на себе відвільність за своє корчемне поведенє. Мусимо сконстатувати, що «prezenci narodowości ruskiej» не мали нічо спільного зі згаданою демонстрацією і тому «Dziennik» звертає ся на фальшиву адресу зі своїми збуреними чувствами. Нарешті мусимо сконстатувати, що демонстрація не прибрала була ані розмірів «karcz-mniej awantury», ані «wybruków pijan-i, rozrasanej tłuszczy hajdamackiej», а запанував був на хвилю несупокій в сали через се, що кількох людців стало викрикувати та свистати, а на против другі стали їх задитькувати, искаючи на них та накликуючи: «чого хочете, сеж славянський імн!» Певно і др. Федяк своєю інтервенцією і др. Дулемба своїм протестом причинили ся були також до хвилевого замішаня — але ніяк не можна до сїй цілої події прикладати таких епітетів, як се вчи-

нив «Dziennik polski». Щож до самої згідної назви «godnych potomków hajdamaków» то радили би ми «Dziennik-ови» радше не пригадувати ті сумні часи. Нарід руский не був ніколи кровожадний, а і тепер не є приклонний до насилья, несправедливости, нетолеранції. Але утиск та бута колишньої шляхти викликала пожору і смерть. Чейже можна було надіятися, що демократичний «Dziennik» не піде путем буття та згирдливости давних кармазинів!

— 3 нагоди бучі на концерт. Др. Федак умістив в вчорашнім вечірнім виданю «Slow-a Polsk-ogo» таке спростоване що-до пригоди на комереї в Belle-vue: «Фактичний стан, представлений в замітці Slow-a Polsk-ogo ч. 140 о стілько схожий з правдою, що дійсно, коли музика почала грати пісню: «Jeszcze Polska nie zginęła» кільканадцять молодих панів прийняли сі свистами. Однакж при столі, при котрім я сидів, публіка, зложена з сьпіваків, поводи́ла ся зовсім спокійно. Я встав від стола і приступив до панів, що на другім кінці салі свистали, щоби їх успокоїти. Коли проте др. Дулемба підійшов до мене і відозвав ся: Чи в тім лежить вапа славянська солідарність? — відвітав я ему: Чейже, товаришу, бачиш, що я як-раз успокоюю сих панів. Дійсно настав по короткій хвилині спокій, в слід зачим багато Поляків лишило ся, а хор «Бояна» під мою управою відсьпівав небавом потім попури славянське, в котрім побіч других пісень находили ся не лише тони пісні «Jeszcze Polska nie zginęła», але також тони пісні «Z dumem rozgów» і руска публічність зовсім сим не зразила ся, а вислухала сі пісні з повним спокоєм». Спростоване се потверджує в повні все те, що ми подали в вчорашнім виданю «Руслана». — «Дьлу» подобала ся буча. Оно пише: «Нинішнє Slowo Polskie напало на комере за те, що коли в салі Belle-Vue військова музика заграла руским гостям арию «Jeszcze Polska nie zginęła» роздало ся псиканє, і музика скоренько зорієтувавши ся, перекочила на иньшу арию Slowo Polskie дуже обурюєсь, але не запитає ся: чи Поляки не роблять всего можливого, щоби доводити Русинів до крайного огірчення супротив них? Чи-ж недавно Рада міста Львова не відмовила площі на памятник для Шевченка?». Коли польська молодіж демонструвала против російської пісні на концерті Славянської, «Дьлу» сю демонстрацію осудило. Колиж таку сгму демонстрацію зробили самі Русини, се «Дьлу» подобає ся. Нерівна міра! Радимо «Дьлу» для консеквенції хвалити всі бурди!

— Іспити зрілости. Письменні іспити зрілости пічнуть ся у всіх середних школах Галичини дня 7. мая 1900. Початок устних іспитів в *Гімназії* припадає: в Божни на день 28. мая, в Бродях 18. червня, в Бережанах 28. мая, в Бонковицях під Хировом 30. мая, в Дрогобичи 5. липня, в Ярославі 2. червня, в Яслі 23. червня, в Коломиї (польс.) 12 червня і (руск.) 17. червня, в Кракові: в гімназії св. Анни для мушчин 21. мая, для женщин 5. червня, в гімназії св. Яцка 11. червня, в III. гімназії 11. червня, у Львові: в академ. гімназії 22. червня, в II. гімназії 20. червня, в гімназії Франц Йосифа 23. червня, в IV. гімназії в обох відділах 27. червня, в V. гімназії 25. червня, в Новім Санчи 18. червня, в Подгужу 11. червня, в I. гімназії в Перемишлі 18. червня, в II. (руській) 15. червня, в Репові 21. мая, в Самборі 9. червня, в Сяноку 3. липня, в Станиславові 5. червня, в Стрию 13. липня, в Тернополі 2. липня, в Тарнові 21. мая, в Вадовицях 20. червня, а в Золочеві 12. липня. — В *реальних* школах: в Кракові 9. червня, у Львові 21. мая, в Станиславові 2. липня, а в Тернополі 11 червня.

— Промоція перших докторів медицини, що покінчили медичний виділ на львівськім університеті відбуде ся сими днями. Тими першими львівськими докторами медицини будуть пп. Болеслав Кляновский, Генрик Мильковский і Петро Пренговский.

— Тортурників самбірських засудив вчера суд ще не на тяжкі карі в виду звірскости, з якою они знущались над винно і невинно увязненими в поліційних арештах. Головний тортурник Рабій (фельдвель поліційної сторожи в Самборі) одержав 8 місяців тяжкої вязниці, поліцай Матиґа 7, Гречух 6, Кунчух 2, Ісаевский і Калита по 1 місяцеві, а Ріпка і Кіршбавм (за ложне свідощтво) по 6 тижнів. Де навчилися ті люди такої звірскости і лютости? Дехто думає, що в війську. А може від жандармів?

— Приказав диявол. З Цішанова пишуть до одної з львівських часописей: Перед кількома днями згоріло у нас кільканадцять домів, а шкода виносила до 50 тисяч злр. Дня 23. с. м. мало що ми знова не стали ся жертвою пожежи. Одна служниця, 10-літня дівчина, у п. Клодницького, податкового інспектора, скрутила віхоть з кляча, підсеунала его під дах і запалила. На щастє спостерегли се люди і запобігли нещастю. Дівчину увязнено, а при слідстві звиняла ся она тим, що одержала таке порученє від диявола.

— Новий статут Відня санкціонований цїсарем, а ухвалений антисемітским сторонництвом при великій опозиції лібералів, викличе може пере-

силєнє в радї міській Відня. Зараз на першім засіданю, на яким бурмістр др. Люеґер офіційально повідомив раду про цїсарську санкцію статута, відчитав він заяву 38 радних-лібералів, що они складають свої мандати. Крім лібералів рішили також Німці-народовці зложити раднецькі мандати, а коли би придбали ще лиш кілька иньших опонентів, готових зложити мандати — рада міська мусіла би бути розвязаною.

— Друкарский чортик вистроїв в вчорашнім числі «Руслана» малу ошибку: Заголовок брошури о. Д. Таячкєвича звучить: «Verständigungs- und Verständnissaction» (а не «activ»).

— Не будуть женити ся. В Гессії піднесено недавно о 25% безпосередні податки, які оплачували безженні мушчини, що мають понад 25 літ. Се уважали мушчини за укорочене своїх прав наслідком інтриґ женщин і постановили не женити ся. Они говорять, що ліпше платити о 25% висший податок, як запрячи ся в супруже ярмо, удержувати цілу родину і тяжко запрацьований грїш видавати на жіночі строї.

Телеграми.

Берлин, 29. марця. Парламент ухвалив в третім читаню бюджет.

Лондон, 29. марця. Бюро Райтера доносить з Фаєрсеїт: Колюмна ген. Клеменса обсадила Фаєрсеїт і Яґерсфонтен. Бурмістра міста Яґерсфонтену увязнено.

Боєри нищать заводи угля, що могли би придати ся Англичанам. Три заводи угля в Дідней висаджено в воздух, а машини знищено.

Лондон, 29. марця. Бюро Райтера доносить з Лявренцо-Марке про смерть ген. Жуберта.

Лондон, 29. марця. Росія відкинула інтервенцію в справі війни в полудневій Африці.

Йокогама (Японія), 29. марця. Японська преса здогадує ся, що Росія обсадить острови Деєр коло Корєї.

Церков в Перемишлі на Засаню.

(Виказ жертв).

В послїдних 15 літах город Перемишль розріс ся незвичайно, імено же часть его положена за Сяном творить нині майже окреме місто з загальним числом над 12.000 цивільної людности, між котрими є до 2.000 Русинів. Часть тая міста, в котрій є школа 4-клясова мужеска і 7-клясова женська і женська учительська семінарія, не має церкви нашого обряда.

Відчуваючи тую потребу перемискі Русини начали ще в році 1893 збирати жертви на закупно землі на тую ціль, а то майже виключно між самими Перемишлянами, так як наміренєм ініціаторів діла було, щоби землю купили самі Русини перемискі.

За помічю Божою куплено на Засаню, недалеко від центра тої части міста, бо лише 300 кроків від мосту ведучого з Ринку за Сян при улиці Угорській від трех властителів поле в обемі 935¼ квад. сажень метричної міри, за суму 8.234 зр. а. в., а узбирано доси 5.122 зр. 85 кр., так остає ще до 3.000 довгу. Земля тая, як бачимо з цїни, дуже дорога, но з зрівнаню з місцевими цїнами дешево куплена.

На тую ціль жертвували:

Чест. Брацтво св. Отца Николая при катедрі перемискій 2.371 зр. 61 кр.

З пушки в церкві катедральній на тетраподї узбирано: в 1893 р. 140 зр. 20 кр., в 1894 р. 156 зр. 45 кр., в 1895 р. 160 зр. 15 кр., в 1896 р. 217 зр. 87 кр., в 1897 р. 201 зр. 11 кр., в 1898 р. 167 зр. 53 кр., в 1899 р. 179 зр. 59 кр. — разом 1.222 зр. 90 кр.

Окрім сего жертвували:

- Бл. п. Єго Еміненція Митрополит кард. Сембратович 100 зр.
- Бл. п. Преосв. Епископ Юліян Пелеш 50 „
- Бл. п. Архидиякон Венедикт Литинський 25 „
- ВПр. О. Кустос капітули П. Матковский*) 30 „
- „ О. Схоліярх капітули Кароль Волошинський 15 „
- „ О. крилошанин Конст. Чехович 40 „
- „ О. крилошанин Иван Войтович 50 „
- „ О. військовий капелян Иван Стрийский 10 „
- „ О. крилошанин кап. Иван Стрийский 14 зр.

*) Достойнства і уряди слїдуючих П. Т. Жертводателів подані суть ті, які в часі жертвования занимали.

- ВПр. О. крилошанин парох катедр. М. Подольський 100 „
- „ О. совітник консисторії Юстин Желеховский 5 „

Всч. ОО.:

- Василь Кондрацкий сотрудник катедр. 50 „
- Максим Копко сотрудник катедр. 30 „
- Антін Ломницький, сотрудник катедр. 20 „
- Теодат Ярема, сотрудник катедр. 35 „
- Володимир Паславский, сотр. катедр. 33 „
- Володимир Паславский зі складок між парохіянами на Вильчи 15 зр. 43 кр.
- Др. Михайло Людкевич, духовник Семінарії 15 зр.
- Др. Йосиф Черлюнчакевич 10 „
- Іван Савчин, катехит гімназ. 15 „
- Емільян Кормош, катехит 20 „
- Емільян Менциньский, сотр. катедр. 20 „
- Назарій Чабан, сотрудник катедр. 35 „
- Йосиф Максимович, сотрудник катедр. 5 „
- Лев Козаневич, декан самбірський 5 „
- Михайло Кульматицкий з О. Ю. Желеховским 1 „
- Антін Матюк з Ляшок 5 „
- Михайл Брухницький з Турки 5 „
- Теоділь Турчманович з Рипяни 2 „
- Александр. Зубрицкий з Боська 1 „
- Юліян Гладилович з Любачева 3 „
- Филимон Подольський з Лазів 3 „
- Северин Метелля з Краківця 2 „
- Яков Борковский з Висоцка 3 „
- Іван Голіян з Тройці 1 „
- Василій Кокотайло 50 кр.
- Антоній Макар з Олешич 1 зр.
- Боян перемиский 20 зр. 13 кр.

ВБлгр. Пани:

- Григорій Цеглинський, директор гімн. 10 „
- Др. Теоділь Кормош, адвокат 10 „
- Юліян Несторович, совітник 25 „
- Др. Василь Кебузинський 50 „
- Яков Габорак, мішанин 50 „
- Володимир Гущиц, ад'юнкт судовий 10 „
- Йосиф Кадик, мішанин 10 „
- Іван Матковский, комісар скарб. 16 „
- Іван Щурко, мішанин 20 „
- Александр. Радецкий, професор 2 зр. 50 кр.
- І. Малиновский, професор 5 зр.
- Сев. Зарицкий, професор 2 „
- Д. Чеховский, професор 1 „
- А. Ч. 1 „
- Др. Н. Антонович, професор 5 „
- Др. Ю. Лужецкий, адвокат 5 „
- Др. Л. Литинський, лікар 10 „
- Мартинец 1 „
- Савин Будзиновский, нотар 5 „
- Кипр. Цішановский 2 „
- Сливинський 1 „
- Мих. Лукасевич, мішанин 2 „
- Дмитрій Люкевич, аптикар 5 „
- Димитрій Панчук, совітник 10 „
- Северин Черлюнчанкевич, судия 2 „
- Ігнатий Маляркевич 10 „
- Стефан Карпинський 25 „
- Йосиф Гаращак 5 „
- Александр Лисак 2 „
- Ф. Шиманський 2 „
- Василь Новак 3 „
- Сенатович 1 „
- І. Войтович 1 „
- Марчак 5 „
- Ігнатий Конський 1 зр. 50 кр.
- Константин Желеховский 1 зр.

Народна Торговля 50 кр.

Складка укінчених богословців в домі пресвітеріальнім в Перемишлі (в грудні 1894 р.) 13 зр. 70 кр.

(на тов зложили: Прч. Теодор Крушинський 1 зр., А. Миколаевич 1 зр., І. Сікиринський 1 зр., А. Бончевский 50 кр., Д. Лах 50 кр., Л. Лисак 2 зр., І. Станчак 50 кр., П. Мекелита 1 зр., В. Полянський 50 кр., В. Есип 50 кр., А. Криницький 1 зр., Максимович 50 кр., І. Паньковский 1 зр., І. Преторіус 50 кр., В. Мацюрак 20 кр., А. Рудницький 2 зр., А. Коцюба 50 кр.)

Складка укінчених богословів в домі претвітеріальнім в Перемишлі (в цвітні 1895 р.) 7 зр.

(на тов зложили: Прч. І. Кирило 1 зр., В. Паан 1 зр., П. Подляшецкий

1 зр., Ардан 1 зр., Пльницький 1 зр.,
Гр. Пержило 2 зр.).
Всч. О. Петро Погорелький з Дрогобича . . . 5 зр.
ВБлгр. П. Теодор Кузик . . . 5 " "
" Ключок . . . 50 кр.
Всч. О. Николай Бурмич . . . 2 зр.
Блгр. Пані Юлія Якубовска, жена офіц.
почтового . . . 23 " "
Блгр. Пані Краєвска . . . 1 " "
Блгр. Пан Білинський . . . 2 " "
ВБлгр. Пан Талпаш Данило, ц. к. капітан
" Ігнатій Подлуский . . . 1 " "
Ч. П. Николай Пайташ . . . 1 " "
Бл. Катерина Ящак, міщанка . . . 5 " "
" Анна Береска, міщанка . . . 2 " "
" Агнишка Балко, вдова по священ. . . 1 " "
Ч. Мария Пердута, зарібниця . . . 50 кр.
ВБлгр. П. Володимир Левицкий . . . 1 зр.
" Вінкентій Галіковський . . . 1 " "
" Іван Юркевич . . . 1 " "
" Стефан Бий, столяр . . . 1 " "
Складка в домі пресвітеріальнім в Пере-
мишлі (в січні 1896) . . . 4 " "
(на тоє зложили: Прч. П. Луцкий
50 кр., Д. Венгринович 50 кр., І. Ки-
шакевич 1 зр., Ем. Федевич 1 зр.,
А. Ладжинський 1 зр.).
ВБлгр. П. Бронислав Валігурский . . . 1 " "
Всч. О. Іван Менциньский . . . 1 " "
Складка членів «Союза» . . . 12 зр. 68 кр.
Ч. Іван Возняк, при шлюбі . . . 1 зр.
Петро Іванів . . . 2 зр. 50 кр.
Михалина Губицка . . . 1 зр.
Евфимія Білуццак . . . 1 " "
Александр Влязлович . . . 1 " "

Казимир Гавель . . . 50 кр.
Василь Бучинський . . . 1 зр.
Всч. О. Николай Подгорецкий, сотрудник . . . 2 " "
При дійствіях парохіальних узбрано 6 зр. 30 кр.
Блгр. ПП.
Ольга Вархоляк . . . 1 зр.
Павлина Котис . . . 2 " "
Францішок Маковський . . . 4 " "
Теодор Шурґот, міщанин . . . 10 " "
Юлія Саламаха . . . 10 " "
Марія Загатинська . . . 5 " "
Мартин Соловій . . . 2 " "
Николай Пайташ . . . 50 кр.
Анна Лавецка . . . 50 кр.
Іван Ваврович . . . 1 зр.
Василь Петрусь . . . 1 " "
Складка в домі пресвітеріальнім в Пере-
мишлі (30. цвітня 1897) . . . 7 " "
(на тоє зложили: Прч. Георг. Падох
50 кр., О. Копистанський 50 кр., П.
Каламунецкий 1 зр., В. Клиш 50 кр.,
Мих. Лев 50 кр., О. Сиротинський
50 кр., О. Гнатишак 50 кр., О. Диг-
далевич 50 кр., П. Ступницький 50
кр., В. Балко 50 кр., Т. Дуліт
50 кр., Горицкий 50 кр., О. Полян-
ский 50 кр.).
При дійствіях парохіальних зложено 3 зр. 50 кр.
Всч. О. Николай Білинський . . . 1 зр.
Блгр. П. Фр. Подляшецкий . . . 1 " "
Всч. О. Лев Бірецький . . . 1 " "
Блгр. Йосиф Кадик . . . 50 кр.
При дійствіях парохіальних зложено . . . 2 зр.
ВБлгр. П. Данило Стахура . . . 2 " "

Року 1897 зложено при дійствіях парох. 9 зр. 50 кр.
" " " " " " " " 5 зр. 50 кр.
Ч. Авастасія Мрозовска, міщанка 5 зр. 10 кр.
Ч. Іван Гонґало з Перекопана . . . 3 зр.
Всч. О. Василь Волошинський . . . 1 " "
ВБлгр. П. Северин Зарицкий, професор . . . 5 " "
Всч. О. Ф. Кісільовський . . . 2 " "
Всч. О. І. Мохнацкий з Войкова . . . 2 " "
Року 1898 складка при дійствіях парохі-
альних . . . 15 зр. 50 кр.
Блгр. Іван Кириляк і Ева Кириляк, різник 100 зр.
тойже поновно . . . 25 " "
Ч. Маріяна Стадничка . . . 15 " "
Складка при дійствіях парохіальних 9 зр. 50 кр.
Всч. О. Мих. Трешневський з Яблонова . . . 2 зр.
Ч. Марина Величко . . . 1 " "
Блгр. П. Ян Цапанський з Лодонки . . . 10 " "
Ч. І. Марчук з Перемишля . . . 5 " "
Блгр. Пані Кебузинська (через О. Копка) 10 " "
Перемиске задаткове тов. «Віра» . . . 20 " "
Разом 1.528 зр. 34 кр.

Щоби діло успішніше довести до скорого
зреалізованя наміреної цілі, під проводом епи-
скопского Ординариата, перемиского утво-
реной зівстав комітет і поручає діло тоє всемо-
гучій опіці Божій і досвідченій жертволюбиво-
сти всіх Русинів і других людей доброї волі.

Всім дотеперішним жертводателям складає
ся сим від серця желане: «Бог да спасеть і по-
милуєть».

Перемишль, дня 26 марця 1900.

Мирон Подольський
кустос капітули.

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
пурки дренаві різної величини.

**Доставу дахівок обіймає для виго-
ди П. Т. разом з критем.**

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовленя

4—20

Заряд.

Товариство взаїмного кредиту „ДНѢСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта
адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500
корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабу-
ляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій
місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Священники, не
посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручи-
телів предложити еще полісу житеву; обезпечитись можна
через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кра-
кові після всяких можливих комбінацій.

Згадаве Товариство приймає вкладки до опроцентованя від
членів і третих осіб по 4%.

Удѣл членський вносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член
обезпечений в «Днѣстрѣ».

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства
взаїмних обезпечень «Днѣстеръ».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокое руске Товариство асекураційне,
припоручене Всч. Духовенству і всім вірним
Епископ. Митроп. і Прсов. Еп. Ординариатам всіх
трех епархій, обезпечає будинки, уряджене дома-
шне, скот, господарскі зваради, абиже в зерні і со-
ломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го груд-
ня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	—	
„ спеціальна	1.684	80	
Фонд основний	72.000	—	
„ емеритальний	18.166	60	

Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услівя
обезпечень користліві, а шкоди ліквідують ся без-
проволочно. До кінця 1899 року вивосили випла-
чені шкоди 1,669,565 кор. 38 сот. Поліси «Днѣстра»
приймає Банк красевий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Днѣ-
стеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень
в Кракові, котре дає найкористнійші услівя,
представляє своїми фондами найбільшу гва-
ранцію і видає поліси і квіти в рускім
язиці.

Зголошеня о уділеня агенцій в окрестностях де не-
ма близько агентів «Днѣстра», приймає ся.

«Днѣстеръ» виплатив агентам по конець 1899 р.
провівні 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

Важне для всіх!
На-
правляє **КАЛЬОШІ** найгірше
знищені
як також мужеску, дамску і діточу обуву.

Чоботи для духовенства по як найприступнійших цінах

З провінцій вистане старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.